

Sygn. akt II Ca 1173/15

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Katarzyna Serafin-Tabor (sprawozdawca)
Sędziowie:	SO Anna Nowak SO Katarzyna Oleksiak

Protokolant: protokolant sądowy Piotr Maczuga

po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 2015 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółka Akcyjna w W.

przeciwko J. P.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa Śródmieścia w Krakowie

z dnia 9 lutego 2015 r., sygnatura akt VI C 1536/14/S

postanawia:

1. uchylić zaskarżony wyrok znosząc postępowanie w całości;
2. umorzyć postępowanie;
3. nakazać Skarbowi Państwa – Sądowi Rejonowemu dla Krakowa- Śródmieścia w Krakowie zwrócić na rzecz pozwanego J. P. opłatę od apelacji w kwocie 605 zł (sześćset pięć złotych)

SSO Katarzyna Oleksiak SSO Katarzyna Serafin- Tabor SSO Anna Nowak

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie wyrokiem z dnia 9 lutego 2015 roku (sygn. akt VI C 1536/14/S) zasądził od pozwanego J. P. na rzecz strony powodowej (...) Spółki Akcyjnej z (...) w W. (zwanej dalej (...)) kwotę 10 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 25 września 2012 roku do dnia zapłaty. W konsekwencji Sąd zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 1 717 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 25 listopada 2007 roku pozwany J. P. spowodował jako kierujący pojazdem mechanicznym wypadek samochodowy, w którym poszkodowany został Z. Ż.. Zdarzenie to spowodowało u poszkodowanego wieloodłamowe złamanie kłykcia piszczele lewej. Pozwany w chwili zdarzenia kierował samochodem marki P. (...) nr rej. (...), a następnie zbiegł z miejsca zdarzenia. Pojazd kierowany przez pozwanego był objęty ochroną ubezpieczeniową w ramach umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Ubezpieczycielem była strona powodowa. Poszkodowany Z. Ż. zgłosił stronie powodowej szkodę komunikacyjną na osobie z ubezpieczenia OC w przypadku doznania obrażeń ciała lub rozstroju zdrowia. W związku z powyższym (...) przeprowadził postępowanie likwidacyjne i zaspokoił roszczenie pokrzywdzonego. Decyzją z dnia 31 maja 2011 roku strona powodowa przyznała poszkodowanemu Z. Ż. kwotę 10 000 zł tytułem odszkodowania z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Łącznie tytułem odszkodowania (...) wypłacił Z. Ż. kwotę 10 000 zł.

W oparciu o powyżej ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy doszedł do wniosku, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie. Jako podstawę dochodzonego roszczenia Sąd wskazał przepisy art. 43 pkt 4 i art. 98 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Sąd wskazał, że zgodnie z tymi przepisami ubezpieczycielowi przysługuje prawo dochodzenia od kierującego pojazdem mechanicznym zwrot wypłaconego z tytułu ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych odszkodowania, jeżeli kierujący zbiegł z miejsca zdarzenia. Przesłanka ta, jak stwierdził Sąd pierwszej instancji, zaistniała w niniejszej sprawie, w związku z czym stronie powodowej przysługiwał regres w stosunku do pozwanego. Sąd wskazał, iż roszczenie ubezpieczyciela jest wymagalne od dnia wypłaty odszkodowania poszkodowanemu, zaś strona powodowa wyznaczyła pozwanemu późniejszy termin na zapłatę i od tej daty Sąd na podstawie art. 481 § 1 k.c. zasądził odsetki (zgodnie z żądaniem pozwu). Sąd stwierdził, że odsetki ustawowe zostały naliczone dzień po dniu wyznaczonym pozwanemu do zapłaty w ostatecznym wezwaniu do zapłaty z dnia 10 września 2012 roku.

Sąd stwierdził, że zgłoszony zarzut przedawnienia roszczenia był nieskuteczny. Zgodnie z uchwałą SN z dnia 10 listopada 2005 roku (sygn. akt III CZP 83/05) roszczenie będące przedmiotem sprawy ulega przedawnieniu w terminie wskazanym w art. 118 in fine k.c. Roszczenie zakładu ubezpieczeń jako związane z prowadzeniem działalności gospodarczej przedawnia się z upływem 3 lat licząc od dnia zapłaty odszkodowania poszkodowanemu w wypadku. Sąd Rejonowy wskazał, że z listy wypłat odszkodowań z akt szkodowych wynika, że roszczenie nie uległo przedawnieniu.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Od powyżej wskazanego wyroku apelację złożył pozwany, reprezentowany przez radcę prawnego, zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia polegający na przyjęciu, że strona powodowa wypłaciła poszkodowanemu Z. Ż. kwotę 10 000 zł;

- niewyjaśnienie istoty sprawy poprzez:

-- brak ustalenia daty wypłaty na rzecz poszkodowanego kwoty 10 000 zł, co miało znaczenie dla oceny zasadności zgłoszonego przez pozwanego zarzutu przedawnienia;

-- brak ustalenia co składało się na kwotę 10 000 zł, która miała zostać wg ustaleń Sądu wypłacona poszkodowanemu, co miało znaczenie dla oceny zasadności wypłacenia poszkodowanemu odszkodowania w takiej kwocie, a co za tym idzie zasadności powództwa;

- naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, w szczególności:

-- art. 233 k.p.c. polegające na przekroczeniu zasad swobodnej oceny dowodów skutkującego wnioskiem, iż strona powodowa wykazała zasadność roszczenia regresowego względem pozwanego;

-- art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. polegające na błędnym uznaniu, iż strona powodowa przedstawiła dowody na poparcie swoich twierdzeń.

Wobec powyższego apelujący wniósł o zmianę orzeczenie poprzez oddalenie powództwa i za zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem I i II instancji, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu celem ponownego rozpoznania sprawy

W uzasadnieniu apelacji pozwany podniósł, że materiały dołączone do akt sprawy nie stanowiły wystarczającej podstawy do uwzględnienia powództwa. Przede wszystkim strona powodowa nie przedstawiła bankowego potwierdzenia zapłaty, który to dokument miał kluczowe znaczenie w sprawie. Pozostałe dokumenty, w tym lista wypłat odszkodowań stanowiąca jedynie wydruk komputerowy nie pozwalały na ocenę zasadności powództwa. Decydującym o zasadności powództwa nie mógł być również uznany dowód z przesłuchania poszkodowanego. Skarżący dodał, że Sąd nie ustalił precyzyjnie z jakiego tytułu została wypłacona poszkodowanemu kwota 10 000 zł oraz czy ta kwota była rzeczywiście należna poszkodowanemu.

W odpowiedzi na apelację (...), reprezentowana przez radcę prawnego, wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelacja jest zasadna, jednak nie na skutek podniesionych zarzutów, które nie mogły być przedmiotem badania przez Sąd Okręgowy.

Zaskarżony wyrok podlegał uchyleniu, postępowanie zniesieniu i umorzeniu, gdyż zaskarżony wyrok zapadł w warunkach nieważności postępowania. W świetle art. 378 § 1 k.p.c., nieważność postępowania jest uchybieniem procesowym, które w granicach zaskarżenia sąd drugiej instancji bierze pod uwagę z urzędu. Sąd jest obowiązany brać zatem pod uwagę z urzędu przyczyny nieważności, niezależnie czy skarżący podniósł zarzut nieważności. Z treści przepisu art. 379 pkt 2 k.p.c. wynika, iż nieważność postępowania zachodzi w przypadku braku należytego umocowania pełnomocnika strony. Nieważność postępowania określana jest jako tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza, gdyż powoduje uchylenie zaskarżonego orzeczenia niezależnie od ewentualnego wpływu na jego treść.

Odnosząc powyższe do realiów niniejszej sprawy, wskazać należy, że pozew w przedmiotowej sprawie został podpisany przez radcę prawnego M. N. który wskazał, że działa w imieniu strony powodowej jako jej pełnomocnik. Do pozwu nie dołączono jednak dokumentu pełnomocnictwa ani odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego.

Zarządzeniem z dnia 2 czerwca 2015 r. radca prawny M. N. został wezwany do przedłożenia dokumentu pełnomocnictwa do reprezentowania strony powodowej w postępowaniu przed Sądem I i II instancji oraz odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania pod rygorem przyjęcia braku umocowania do działania imieniem strony powodowej imieniem strony powodowej. Wezwanie to zostało odebrane przez M. N. w dniu 19 czerwca 2015 roku, który w określonym terminie nie przedłożył wskazanych dokumentów.

Dodać należy, iż brak należytego umocowania pełnomocnika nie został konwalidowany w drodze zatwierdzenia przez stronę powodową czynności dokonanych przez radcę prawnego M. N., mimo stosownego wezwania skierowanego do strony przez Sąd Okręgowy.

W konsekwencji przyjąć należało, iż ze względu na brak należytego umocowania pełnomocnika (...) postępowanie przed Sądem Rejonowym było dotknięte wadą nieważności.

Wobec powyższego ustalenia faktyczne poczynione w warunkach nieważności i prawidłowość innych czynności procesowych przeprowadzonych w nieważnym postępowaniu pozbawione są znaczenia, ponieważ wada, jaką

dotknięte zostało całe postępowanie, wyłącza możliwość podejmowania jakichkolwiek rozważań w oparciu o jego wyniki (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 lutego 2010 r., I CSK 272/09, LEX nr 583724). Fakt ten uzasadnia również brak odniesienia się przez Sąd Okręgowy do zarzutów apelacyjnych, gdyż na tym etapie byłoby to bezprzedmiotowe. Powyższe obligowało Sąd Okręgowy, zgodnie z art. 386 § 2 k.p.c., do uchylenia zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego, zniesienia postępowania w całości.

Brak potwierdzenia czynności przez stronę powodową skutkowało koniecznością uchylenia zaskarżonego wyroku i umorzeniem postępowania na podstawie art. 355 § 1 k.c., gdyż wydanie wyroku przy braku de facto skargi uprawnionej osoby jest niedopuszczalne, nie stanowi natomiast przesłanki do odrzucenia pozwu (tak M. M. w komentarzu do k.p.c. powołując się na orzeczenia SN z dnia 19 marca 1969 r., sygn. akt I CZ 106/68 oraz z dnia 25 lutego 1999 r., sygn. akt III CKN 1108/97).

O kosztach postępowania Sąd orzekł stosując odpowiednio zasadę wyrażoną w art. 98 k.p.c. – zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Apelacja skutkowałą uchyleniem zaskarżonego orzeczenia, jednak wobec braku potwierdzenia czynności przez stronę powodową i jej pełnomocnika (z dołączonych do akt sprawy I C 2430/15K wynika, że r. pr. M. N. jest pełnomocnikiem (...), powództwo zaś w tej sprawie jest tożsame z żądaniem wynikającym z pozwu w rozpoznawanej sprawie z niewielkimi zaledwie zmianami dotyczącymi sprecyzowania podstawy faktycznej, dostosowanymi zresztą do zarzutów zgłoszonych przez pozwanego w umorzonych obecnie sprawie) brak było strony, która ponieść powinna koszty postępowania przed sądem odwoławczym. Wobec powyższego (dodatkowo mając na uwadze zniesienie postępowania) sąd zdecydował o zwrocie na rzecz pozwanego uiszczonej opłaty od apelacji.